

ԲՈՒՀԻ ՀԵՌԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2022

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍ 4

ԽՄԲԻ ՀԱՍՏԱՐԸ

ՆՍՏԱՐԱՆԻ ՀԱՍՏԱՐԸ

Հարգելի՝ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության:

Ուշադիր կարդացե՞ք յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ուստի էջերի դատարկ մասերը կարող եք օգտագործել սևագրության համար:

Եղե՛ք ուշադիր պատասխանների ձևաբութը լրացնելիս.

- ✓ ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ՝ 1-32-րդ և 46-66-րդ. տվյալ սյունակի՝ Ձեր ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դրե՛ք X նշանը (միևնույն սյունակի մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ),
- ✓ կարճ պատասխանով առաջադրանքներից՝
 - 33-38-րդ և 67-69-րդ. 8-ական վանդակների համապատասխան համարի (համարների) տակ դրե՛ք X նշան (նշաններ),
 - 39-44-րդ. տվյալ վանդակներում գրե՛ք առաջադրանքների պահանջներին համապատասխանող թվերը:

Մաղրում ենք հաջողություն:

Ա ՍԱԿԱՐԴԱԿ

1 Ո՞ր շաքում ուղղագրական սխալ չկա:

- 1) Երփներանգ, լվածք, անհերեթ, օրլստորե
- 2) ջղային, անբասիր, հեղեղատ, տախտակ
- 3) բարվորել, սուսամբար, ճմրված, սփրբնել
- 4) ելևէջ, տարերք, դշխեն, ընչացք

2 Ո՞ր շաքի բոլոր բառերի (բառակապակցությունների) բաղադրիչներն են գրվում անջատ:

- 1) ի(լրումն), մեկ(ութերորդ), գյուղե(գյուղ), որդան(կարմիր)
- 2) դեմ(հանդիման), լրիվ(օրյա), գլուխ(բերել), մեծ(մասամբ)
- 3) կողք(կողքի), մի(երկու), հարյուր(հինգ), երկ(հարկանի)
- 4) ըստ(ամենայնի), ուս(ուսի), առ(այն), ամեն(մի)

3 Ո՞ր շաքի հասուկ անունների բոլոր բաղադրիչներն են գրվում մեծատառով:

- 1) ԲԵԼԳԻԱՅԻ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ, ՓՈՔՐ ՄՀԵՐ, ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՐ ԼԵՌՆԱԾՂԹԱ
- 2) ԱՇՈՏ Բ ԵՐԿԱԹ, ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ ՄԽԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԴԱՎԻԹ ԱՆՀԱՊ
- 3) ԲՐԱԶԻԼԻԱՅԻ ԴԱԾՆԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԵԾ ՀԱՅՔ, ՏԻԳՐԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
- 4) ԱՐԵՎԵԼՅԱՆ ՏԱՎՐՈՍ, ԲՅՈՒԶԱՆԴԱԿԱՆ ԿԱՅՍՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒԱՎՈՐԻՉ

4 Ո՞ր տարրերակում է տառի կամ տառակապակցության թվային արժեքը սխալ նշված:

- 1) Ճի–120
- 2) ՂԵ–85
- 3) ՔՊ–9003
- 4) ՄԹ–209

5 Ո՞ր բառում ձայնավորի սղում չկա:

- 1) զլխավոր
- 2) աշնանային
- 3) շրջանաձև
- 4) փոշոս

6 Ո՞ր տարրերակի նախադասություններում դնդանված բառերը համանուներ չեն:

- 1) Ծանրամարտիկը **իրում** վարժությունում բարձր արդյունք ցույց տվեց:
Նա համառորեն դեն էր **իրում** ուտելիքը:
- 2) Մայրը խմորի **գունը** բողեց սեղանին ու դուրս եկավ:
Վասակի ուխտադրութ **գունը** պարսից զորքի աջ թևում էր:
- 3) Անձրևի **ծանը** կաթիլները բափկում էին ցած:
Ծանը ժամեր անցկացրինք նրան սպասելով:
- 4) Նվազարանին նոր **լարեն** էին հարկավոր:
Եթե նա միտքը **լարեն**, ամեն ինչ կիշեր:

7 Ο՞ր շարքի բոլոր բառերն են միմյանց հոմանիշ:

- 1) շավիդ, ձեղուն, արահետ
- 2) ծույլ, բիրտ, հեղզ
- 3) աներեր, անհոդողդ, անպատեհ
- 4) մառախուղ, մեզ, շամանդաղ

8 Ο՞ր տարրերակում բառի սխալ բացատրություն կա:

- 1) բուրվառ-փշատերև ծառերից հոսող խեժ, **իղձ**-բուռն ցանկություն
- 2) **խայտարղետ**-զանազան գույներից բաղկացած, **ծերպ**-մի բանի մեջ բացված ճեղք
- 3) **երկնուղեց**-դեպի երկինք ձգվող ճյուղերով, **քավագեղմ**-խիտ բուրդ ունեցող
- 4) **կղմինդր**-քրծած աղյուս, **երկպառակություն**-համերաշխության խախտում

9 Ο՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ բարդ:

- 1) կոճգամ, գրագետ, սնահավատ, ծովանկարիչ
- 2) մարդատար, գովազդ, խոհանոց, բանասեր
- 3) բարձրադիր, գետաբերան, հարկատու, չվերթ
- 4) ջրմուղ, հավաքատեղ, մակնիշ, որկրամոլ

10 Տրված բառերից որի՞ արմատին (արմատներից մեկին) կարող է միանալ **ընդ-** նախածանցը և բառ կազմել առանց երկրորդ ածանցի:

- 1) օրինակելի
- 2) հպանցիկ
- 3) գծանշում
- 4) առաջնորդ

11 Ο՞ր շարքի բոլոր բառերի հոգնակի թիվն է կազմվում -եր վերջավորությամբ:

- 1) ստուգայց, սարալանջ, խաղաթուղթ, բեռնատար
- 2) գիտափորձ, թոշնարույն, շտաբ, ճամփեզը
- 3) մեծատառ, դիտակետ, հողամաս, ամսագիր
- 4) վագր, դեղատուն, ուղղապահ, դուստր

12 Ο՞ր նախադատության մեջ գերադրական աստիճանով դրված ածական կա:

- 1) Հետագայում պարզվեց, որ ատոմն նյութի մանրագրույն մասնիկը չէ:
- 2) Շարտասանը իր խոսքը ավարտեց՝ աջակիցներին խորին շնորհակալություն հայտնելով:
- 3) Սիրտս ողբողոքում է մի անհուն ջերմությամբ, երբ հիշում եմ քույրերիս:
- 4) Իսահակյանից ավելի լուսավոր տաղանդ այժմ ողջ Եվրոպայում չկա:

13 Ο՞ր շարքի բոլոր բայերն են ա խոնարհման:

- 1) զարմանում, աղաց, մոռացել է, ծիծաղող
- 2) գոջա, կերա, կարդացի, վերացած
- 3) տվեց, թվում է, պարծեցող, խաղալիս
- 4) գա, հավատա՛, հեռանում է, ասա՛

14 Ո՞ր տարրերակում ձևաբանական վերլուծության սխալ չկա:

Դամրարաններից շատերն են կողոպտվել, և մեզ հասել են սուկ կցկոտոր տեղեկություններ, բայց մեկը լիովին փրկվել է՝ մեզ տեղեկացնելով հնադարյան տարարնույթ սովորությունների մասին:

- 1) **տեղեկացնելով** – պատճառական բայ, **մասին** – կապ, հետադրություն
- 2) **մեզ** – անձնական դերանուն, սեռական հոլով, **կցկոտոր** – ածական
- 3) **հասել են** – սուկածանցավոր բայ, **սովորությունների** – **ի** հոլովման գոյական
- 4) **կողոպտվել են** – կրավորական սեռ, **սուկ** – սաստկական վերաբերական

15 Ո՞ր նախադասության մեջ նակրայ չկա:

- 1) - Դե՛, սիրու՞ն աստղիկներ, երկնքի՛ ճրագներ, հիմա գնացե՛ք, զիշե՛րը եկեք:
- 2) Նախիրը տուն քշելիս մի ցուրտ օր նա գյուղում անսպոր իրարանցում տեսավ:
- 3) Այդ ժամանակ նրան թվում էր, թե վաշտապետը դիտմամբ է զենք տվել իրեն:
- 4) Այդ օրերին գյուղը կրկին ստացավ մի զամբիկ՝ տեղական ծիերից բարձր:

16 Ո՞ր նախադասությունն է բարդ համադասական:

- 1) Ամենքը կարծում եին՝ Սեմը մասնագիտությամբ նկարիչ է:
- 2) Հայրիկը դուրս եկավ դահլիճից. նա այնքան էլ չէր սիրում այդ երաժշտությունը:
- 3) Իր հարազատներին հանդիպելու համար պատրաստ էր անցնելու այդ դժվարությունների միջով:
- 4) Այնքան էր տարվել զրույցով, որ շնկատեց ներս մտնողներին:

17 Ո՞ր նախադասության մեջ է ընդգծված ենթակա:

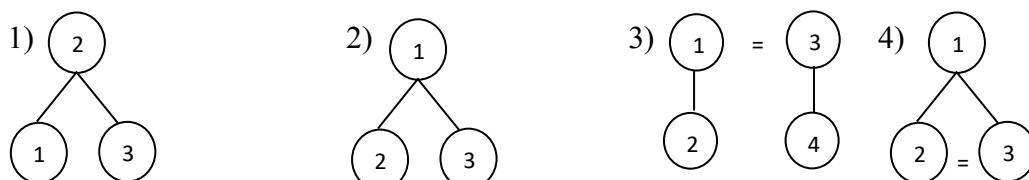
- 1) - **Թագուհի**, մի՞թե ինձ չես ճանաչում:
- 2) Խաղի **կանոնները** պիտի հարգեն բոլորը:
- 3) Փշում էր սառը քամին, **որու ու պատուհան** ծեծում:
- 4) Նրան **համոզելու** այդքան էլ հեշտ չէ:

18 Ո՞ր նախադասության մեջ որոշիչ կա:

- 1) Սրտապատառ ներս ընկավ մի ճերմակ աղավնի:
- 2) Ես իմ մտքում տղային անխելք համարեցի:
- 3) Իշխանը խիստ մտասույզ կանգ առավ հուշարձանի առջև:
- 4) Ծերունու այգու մոտով անցնելիս նկատեց աղջկան:

19 Ո՞րն է տրված նախադասության գծապատկերը:

Մեր պարտեզի բարձր բարդու վրա, ուր ծառը երեք մեծ ճյուղի էր բաժանվում, երկու արագի՛ այր ու կին, իրենց մեծ բույնն էին հյուսել այնպես, որ արագիները իրենց ճագուկներով հանգիստ տեղավորվում էին այնտեղ:

20 Ի՞նչ քնույթի է ստորադաս նախադասությունը:

Հանձնիր իշխանին, ինչ որ զրի եւ առել այդ վաղեսի անցրերի մասին:

- 1) ստորոգելի
- 2) ուղիղ խնդիր
- 3) որոշիչ
- 4) ենթակա

21 Ո՞ր նախադասության մեջ բութ պիտի դրվի (նախադասությունները կետադրված չեն):

- 1) Սիմոնը հետ նայեց Արշակ քեռին ջրի մյուս կողմն էր կռացած փնտրում էր անցնելու տեղ առվի վրա:
- 2) Տղան կանգ է առնում և ընկերները նրա շուրջը շարվում են հոգնած զայրացած:
- 3) Պառավը կարծում էր Աղունը կախարդել է իր որդուն և հիմա այնտեղ նա նրան է պարզում իր բարի ժայտը:
- 4) Կատակողները մի քիչ կկատակեն հասկացողները կհասկանան:

22 Ո՞ր ոճին են առավելապես քնորոշ տրված քառերն ու բառակապակցությունները՝ սույնով հաստատել, առ այն, ըստ որոշման, քաղածքը որոշումից, նիստի արձանագրություն:

- 1) գեղարվեստական
- 2) հրապարակախոսական
- 3) գիտական
- 4) վարչական

23 Նախադասությունները նշող թվերի դասավորության ո՞ր տարրերակն է համապատասխանում տեքստի տրամաբանական և քերականական ճիշտ կառուցվածքին:

1. Հաղեսի խավարամած թագավորությունում՝ մինչև պարանոցը ջրի մեջ, կանգնած է Տանտալոսը, իսկ գլխավերելում հաստին մրգերով ծանրաբեռնված ծառի ճյուղեր են:
2. Բայց մի օր նա կավածեց աստվածներին և ցանկացավ ստուգել նրանց ամենազոր լինելը, որի համար խիստ պատժվեց. նրան զցեցին ստորերկրյա խավար աշխարհը, որտեղ նա տաճզվում էր քաղցից ու ծարավից:
3. Տանտալոսը, ըստ հունական դիցաբանության, Փուլգիայի թագավորն էր, որ վայելում էր Զևսի և բոլոր աստվածների սերն ու համակրանքը:
4. Երբ ձգվում է՝ միրզը պոկելու, ճյուղերը վեր են բարձրանում, իսկ երբ կունում է՝ ջուր խմելու, ջրերը ցած են իջնում. այսպես նա դատապարտված է հավիտենական տանջանքի:

- 1) 3, 2, 1, 4
- 2) 3, 1, 2, 4
- 3) 1, 4, 2, 3
- 4) 1, 3, 4, 2

24 «Աշնան արև» վիպակի հերոսուի Աղունը պատրաստվում է քաղաք գնալ՝

- 1) Սիմոնից բաժանվելու համար:
- 2) կրտսեր որդուն՝ Սերոյին, քաղաք տանելու:
- 3) գյուղից ու գյուղական աշխատանքից հանգստանալու:
- 4) տղային՝ Արմենակին, ամուսնացնելու:

25 Ո՞ր տարրերակը տեղադրելու դեպքում քերականորեն և տրամաբանորեն ճիշտ նախադասություն կստացվի:

Իսկ հոկտեմբերին՝ ճամփորդության շորորդ ամսում, ձյունն այնպէս առատորեն տեղաց,

- 1) որ իրար խառնեց ճամփա ու կածան:
- 2) կարծես չպիտի իրար խառնվեին ճամփա ու կածան:
- 3) ասես իրար խառնելով ճամփա ու կածան:
- 4) քանի որ իրար էին խառնվել ճամփա ու կածան:

26 **Ա. Քակունցի ո՞ր ստեղծագործությունից է տրված հատվածը:**

«Այդ ամենը կատարվեց մի վայրկյանում: Հաջորդ վայրկյանին մարդը գազագած արջի նման ուստյուն արեց, նրա մազոտ ձեռքերը սեղմեցին ծանր մահակը, և մահակը անասելի թափով իջապ կնոջ բիկունքին»:

- 1) «Ալյիական մանուշակ»
- 2) «Սիրիավ»
- 3) «Խոնարի աղջիկը»
- 4) «Մքնաձոր»

27 **Դ. Գեմիրճյանի «Վարդանանք» պատմավեպում ո՞վ է դիմում Վասակ Սյունուն՝ ասելով. «Սորկության ուղիներո՞վ ես ազգը տանում ոգեկան ազատության ու պետության: Ազատության ոչնչացմա՞նը ազատություն... Ունա՞յն է հույսը, և իզուր ջանքերո՞ւ...»:**

- 1) Վահան Ամատունին
- 2) Մովսես Խորենացին
- 3) Ներշապուհ Արծրունին
- 4) Վարդան Մամիկոնյանը

28 «Սասնա ծոեր» էպոսում («Սասունցի Դավիթ» համահավաք բնագիր) ինչպե՞ս է ավարտվում Դավիթի և Մըսրա Մելիքի մենամարտը:

- 1) Դավիթը կոտրում է Մըսրա Մելիքի բանակը, և Մելիքը սարսափահար փախչում է:
- 2) Դավիթն իր զարկերը բաշխում է Մելիքի մորն ու քրոջը, և մենամարտ տեղի չի ունենում:
- 3) Դավիթը գործով հարվածում է Մըսրա Մելիքին, և վերջինս հաշտություն է խնդրում:
- 4) Դավիթը Թուր Կեծակիով մեջտեղից երկու կես է անում Մելիքին:

29 Ո՞ր բառն է բաց թողած:

*Աչքերը սև – սև,
Արևների պես անշեց,
Գալարում էր մեջքը թեթև
Ծաղկանկար շալի մեջ:*

- 1) կայծակներ
- 2) հակինքներ
- 3) արևներ
- 4) ողկույզներ

30 Տրված հատվածը Վ. Տերյանի ո՞ր բանաստեղծությունից է:

Նայում եմ, մինչև որ անզոր
Գլուխ ծնկիդ է թեքվում.
Նորից ես մանուկ եմ այսօր,
Դրախտ է նորից իմ հոգում:

- 1) «Ոսկեհանդերձ եկար»
- 2) «Կարծես թե դարձել եմ ես տուն»
- 3) «Կարուսել»
- 4) «Որպես Լաերտի որդին»

31 Մ. Մեծարենցի «Աքասիաներու շուրջին տակ» բանաստեղծության տողերի դասավորության ո՞ր տարրերակն է ճիշտ:

1. Ի՞նչ հեշտին է մըքնշաղն այս սատափե
 2. Ծաղիկներեն հուշիկ թերթեր կը թափե
 3. Հոգիներուն կ'իջնե երազ մը բուրյան
 4. Բուրումներով օծուն հովիկն իրիկվան
-
- 1) 1, 2, 3, 4
 - 2) 2, 4, 1, 3
 - 3) 2, 4, 3, 1
 - 4) 1, 3, 2, 4

32 Ո՞ր բանաստեղծության հեղինակը Հ. Սահյանը չէ:

- 1) «Օք մքնեց»
- 2) «Անունադ տալիս»
- 3) «Տաղ անձնական»
- 4) «Ամտառում»

33 Ո՞ր նախադասություններում կոչական կա (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Ինձ թվացել է միշտ որ կարոտիս կառչած Ինձ սպասում է իմ Նավզիկեն:
2. Ընթերցող կարող ես հավատ չընծայել իմ գրածին և լուրջ չվերաբերվել իմ ոչ մի խոսքին:
3. Հոգիս տանը հաստատվել Տիեզերքն է ողջ պատել Տիեզերքի տերն եմ ես Ով է արդյոք նկատել:
4. Մարիր լույսը մշուշոտ Սև հյուսերդ արձակիր Դու իմ դահիճ դու իմ քույր Դու իմ ընկեր տարագիր:
5. Թե տիրես մեծ Շահ դու նրա սրտին Թաթուլն էլ ամզոր կրնկնի ոտիկ տակ Հանգիստ կտիրես և Թմուկ բերդին Որ չես կարենում էսքան ժամանակ:

34 Ո՞ր նախադասություններում շաղկապի սխալ գործածություն կա:

1. Դու պետք է նրանց անմիջապես օգնեիր, ոչ թե սպասեիր, որ նրանք խնդրեն:
2. Ես անփույթ էի ոչ միայն իմ անցյալի ու ներկայի, այլ ապագայի նկատմամբ:
3. Եվ որովհետու ես եմ ստեղծել ժամանակն ու տարածությունը, սակայն ես հզոր եմ, անմահ:
4. Թե ես Արա Գեղեցիկն եմ, դու Նվարդս չես:
5. Ուզում եմ, որպեսզի միշտ ծաղկի իմ երկիրը:

35 Դարձվածքներից որո՞նց իմաստն է սխալ բացատրված:

1. **զիսին նստել** – հովանավորել
2. **աչքի ընկնել** – ուշադրություն գրավել
3. **առյուծի բաժին** – անդառնալի կորուստ
4. **ջրերն ընկնել** – մեկին հետևել
5. **լեզուն կծել** – ասելիքը մոռանալ
6. **պոչ կպցնել** – թերություն վերագրել
7. **աչքին քող փշել** – խորամանկությամբ ապակողմնորոշել
8. **եղանակ ստեղծել** – որոշիչ դեր ունենալ

36 Ո՞ր բառերում հնչյունների և տառերի բանակի անհամապատասխանություն կա:

1. երեկո, 2. արևելք, 3. կարծր, 4. ով, 5. յոթերորդ, 6. նորառ, 7. սառնորակ, 8. աներկրա

37 Ո՞ր նախադասություններում է ընդգծված անդամի պաշտոնը սխալ նշված:

1. Իմ ներքանները նվում են հիմա, Ու ես տիսրում եմ **շափից ավելի**: (*շափի պարագա*)
2. Հրամայե՛ք, որ քարանամ Եվ **ճեզ նման** բոլոր, բոլոր Սերունդներին ընկերանամ: (*Ճևի պարագա*)
3. Հավատացնում էին, թե նա այնտեղ՝ մի **պահարանի մեջ**, փայփայելով պահում է իր տրեխները: (*Մեղի պարագա*)
4. Ես գիտեմ, որ **չարություն անելու դեպքում** չես կարող բարություն հնձել: (*պայմանի պարագա*)
5. Քիցու կարծես ծուխ է բարձրանում. **Ինչո՞ւ** է կորածն այսքան քաղցրանում: (*Աղատակի պարագա*)

38 Ո՞ր նախադասություններում կետադրական սխալ կա:

1. Մի աղջիկ՝ անպատճի զգեստով, մետաքսյա նուրբ շալով, անակմկալի եկած կանգ առավ:
2. Այդ քաղաքում ես քննելու տեղ չունեի և ամեն անգամ փողոցներում էի թափառում, կամ մեկ-երկու օրով մնում էի ընկերոջ՝ Տիգրանի վարձած սենյակում:
3. Տեսնելով անհաշտ հարևանին՝ Սինասին, զգալով նրա ստոր մտադրությունները՝ Թևոսը ծառերից կտրելով չոր ճյուղափայտեր՝ խրեց ցանկապատի մեջ:
4. Այս մարդկանց հանդիպումը, որոնց, թվում է, վիճակված չէր կապվել իրար հետ, շատ անսպասելի էր:
5. Սմբատը մի հայացք նետեց հանդիպակաց լեռների՝ արևից ոսկերված կատարներին, խաղողի այգիներին և հոգոց հանելով իջավ սանրութքներով:

39 Բառերից քանիսի՞ն բաց թողած տեղում է գրվում Ճ:

խուր–, քաղ–ր, բար–, վար–կան, փոր–անք, ճվա–եղ, տր–ակ, դար–յալ

40 Բառերից քանիսի՞ն -ուկ վերջածանց չկա:

մածուկ, փափուկ, սմբուկ, բամբուկ, կտրուկ, հեղուկ, ջերմուկ, թզուկ

41 Տրվածներից քանիսի՞ն են բաղադրյալ դիմավոր ձևեր:

չեմ երգի, կերանք-խմեցինք, պետք է հասնեմ, վե՛ր կաց, թույլ կտամ, չի կորչում

42

Նախադասության անդամներից քանիսի՝ շարահյուսական վերլուծությունն է սխալ:

Իմ միակ հոգար այն է, որ հավատարիմ մարդկանց պահակներ նշանակեմ, որպեսզի այսուհետև ոչ որ չկարողանա փախչել:

- **իմ** – հատկացուցիչ
- **այն է** – բաղադրյալ ստորոգյալ
- **պահակներ** – ենթակա
- **այսուհետև** – ժամանակի պարագա
- **մարդկանց** – հանգման անուղղակի խնդիր

43

Նախադասություններից քանիս՝ մ վերաբերական կա:

- Մի՞քե ես պիտի երգեմ քեզ օրոր:
- Ինչպես մի մռայլ ուրվական, խավարի միջից նայում էր վանքը:
- Թե կոհիվը անհուսափ է, թող չկովեն երկու երկիր, այլ մարդ ու կին:
- Արյոյք ո՞ւր ես, խորիրդավո՞ր արշալուս:
- Գուցե ես լամ բախտիդ համար, իմ անգի՞ն:
- Ո՞նց է ժայռում իմ հոգին Չարին, բարուն, ամենքին:

44

Նախադասություններից քանիս են արևմտահայերենով:

- Մեծ պատահարները զիս անտարբեր կը թողուն, բայց մանր դեպքերը՝ չնչին ուրիշներու աչքին, լուրջ խորիրդածություններու նյութ են ինձի:
- Եթե հույս ունինք ապագայի վերա, նորա երևեցուցիչը դուք եք, ձեզանից կախվում է ազգի ապագան, և ձեր վերա է միակ հույսը:
- Եվ շատ ցավեցոյց զմեջք փափուկ օրիորդին՝ Արագ հասուցանելով ի բանակն իր:
- Են լեզվներումը նրանք կարդում էին երևելի մարդկանց գործերքը, նրանց արածներն ու ասածները:

45

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել Շիշտ է, Միսալ է, Զգիտես տարբերակներից որևէ մեկը:

1. Հարադրավոր բայերի արգելական հրամայականի **մի** մասնիկը դրվում է հարադիրի և բայի միջև:
2. Հրամայական եղանակը ունի միայն մեկ դեմք և մեկ ժամանակ:
3. Հոգնակի արգելական հրամայականը կազմվում է **միք** մասնիկով:
4. Դրական հրամայականը պարզ ժամանակաձև է, արգելականը՝ բաղադրյալ:
5. Հայերենում կանոնավոր բայերի եզակի հրամայականը կազմվում է **իր**, **ա** կամ **ու** վերջավորությամբ:
6. Անկանոն բայերը հրամայական եղանակում անկանոնություն են դրսւորում:

Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

46 Համարակալված բառերում բաց թողած տառերը (տառակապակցությունները) պատասխանների ո՞ր շարքում են ճիշտ նշված:

Երբ ձախ թերվեցինք մայրու-ուց(1), ակնապի- (2) նայում էի այս ու այն կողմ. մոտ քա-որդ(3) դար առա- (4) եղել եմ այստեղ՝ Սակարավանքում: Քանդակագար- (5) խոյակները ուկերչական աշխատանք են հիշեցնում: Բակի մի կողմում կոտակված են բազմաթիվ գեղակեր- (6) խաչքարեր: Քարի հար- (7) մակեր-ույթի(8) վրա երևում են նաև կոկիկ խազված գծագրեր, որոնց վրա-ով(9) պետք է շարունակվեր փորագրումք:

- 1) 1-դդ, 2-շ, 6-տ, 9-յ
- 2) 2-շ, 3-ն, 7-թ, 8-ւ
- 3) 1-դդ, 4-ջ, 5-դ, 8-ւ
- 4) 3-ն, 4-ջ, 6-տ, 7-դ

47 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերի բաց թողած տեղում երկինչյուն կա:

- 1) թ-նոտ, թ-րավոր, աստղաբ-լ
- 2) թրադաշ-ն, անթ-լատրելի, տաքար-ն
- 3) սառ-ց, աղյուս-կ, լնարուն-ն
- 4) վա-րկյան, աշխ-ժորեն, ալեհ-գ

48 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերում հնչյունափոխություն կա:

- 1) լնչաքաղց, մանրուր, ալեհավաք, սիզապանձ
- 2) նվիրական, ծաղկեպսակ, երանգապնակ, լսափող
- 3) քննադատել, մոլեռանդ, ճենարահ, հանդիպակաց
- 4) կրվորուիի, սանրել, մեղվապահ, ուխտադրուժ

49 Ո՞ր շարքի բոլոր զույգերն են կազմված հականիշներից:

- 1) բարեկիրթ-անտաշ, գոգավոր-խորրուրորդ, համախմբել-ջլատել
- 2) անկանոն-օրինաչափ, մարմանդ-խտոր, խոշընդոտել-նպաստել
- 3) տարտամ-կենսախինդ, հրավիրել-արտաքսել, ըմբոստանալ-հնազանդվել
- 4) անթաքույց-սքողված, ավերակ-շեն, լայն-անձուկ

50 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են կազմությամբ ածանցավոր:

- 1) պարագլուխ, վարք, խորազնին
- 2) մայիսյան, փորձանք, քարոս
- 3) նրին, վայելուշ, մեղմասահ
- 4) մարդկային, հավատ, տիած

51 Ո՞ր բառում անկախ գործածություն չունեցող արմատ կա:

- 1) հուշագիր
- 2) շողարձակ
- 3) դռնփակ
- 4) ծայրահեղ

52 Ո՞ր նախադասության մեջ բառագործածության սխալ չկա:

- 1) Ժողովուրդը փառաբանում էր ուազմական օդաշուի անօրինական սխրանքը:
- 2) Մեծ իմաստաերը գրեց, թե տկարամիտ են այն գլուխները, որոնց թույր կարծիքով Երկիրը լեռներից է շինված. լեռներից միայն Հայքն է շինված:
- 3) Թեև մրցակիցը ուժեղ էր, բայց իր համառության պատճառով մարզիկը կարողացավ հաղթել նրան:
- 4) Գիտնականների՝ տիեզերքի ուսումնասիրությանն ուղղված ջանքերը գերծ են շահադիտական որևէ նպատակից:

53 Ո՞ր շարքի բոլոր բառերն են ենթարկվում անհոլովման:

- 1) դերանուն, ամառ, շարժում
- 2) նուռ, սաղցալեռ, մանուկ
- 3) աշուն, որմնասյուն, ընդմիջում
- 4) նախադուռ, գումարում, անկյուն

54 Ո՞ր նախադասության մեջ հարաբերական դերանուն չկա:

- 1) Անդոն միշտ նրան օգնել է, ինչով կարողացել է:
- 2) Գիքորը հասկացավ, որ ինքը գամված է այդ ճանապարհին այնպես, ինչպես Ալխոն՝ այդ բեռանքը:
- 3) Ով քաղաքից էր հեռացել նա քողել էր մշուշը ծեր:
- 4) Ծեր գամփոր դեռ սպասում էր, թե պառավն ինչ է ասելու:

55 Ո՞ր նախադասության մեջ անորոշ դերքայ չկա:

- 1) Այդ դեպքից շատ տարիներ անց ոչինչ չի մոռացվել և հավանաբար երբեք էլ չի մոռացվելու:
- 2) Նա այդպես էլ չէր կարողացել հարմարվել նոր միջավայրին:
- 3) Մթամած երկնքում ամպերը գնալով խտանում էին, մինչև որ երկինքը բոլորովին մթնեց:
- 4) Առանց մի խոսք արտասանելու՝ հանեց հուշատետրը և մի բուղթ մեկնեց աղջկան:

56 Ո՞ր նախադասության մեջ ներգործական սեռի բայ կա:

- 1) Եթե արևը չխոնարհվեր դեպի մայրամուտ, նա առանց հոգմության երկար կմնար այդ դիրքով և չէր հագենա արդեն դեղնող ծառերի սոսափից:
- 2) Սարի վրա ամպ կա. շուտով այս ամառը պիտի սահի սարի վրայով և փոսի մեր ձորերի վրա:
- 3) Արևը մայր մտնելու մոտ էր, ծովակի կողմից փչում էր զով քամի, իսկ եղանակները բարձրանում ու համաշափ իջնում էին:
- 4) Երբ վրանի մոտ լսեց մոր բորիկ ոտքերի ծայնը, զգեստի խշոցը, տղան սիրտ առավ:

57 Ո՞ր շարքում բազմապատկան բայ չկա:

- 1) անջատել, շաղակրատել, կտրատել
- 2) ցատկուտել, աղտոտել, մկրատել
- 3) պրատել, խախտել, խոչընդոտել
- 4) օժտել, պատուտել, կարոտել

58 Տրված նախադասության ստորոգյալը ի՞նչ ժամանակաձևով է արտահայտված:

Նա ուներ խորունկ, երկնագույն աշքեր՝ Քննուշ ու տրտում որպես իրիկուն:

- 1) անկատար անցյալ
- 2) անցյալ կատարյալ
- 3) ենթադրական անցյալ
- 4) ըղձական անցյալ

59 Ո՞ր նախադասության մեջ անջատման խնդիր չկա:

- 1) Ես իինք հազար մղոն հեռացել եմ տնից, միշտ հեռու եմ եղել և միշտ կիհնեմ:
- 2) Պետք չէ ամեն մանրութիւն համար նեղանալ ընկերոջից:
- 3) Ղեկավարությունը նրան միաձայն ազատեց զբաղեցրած պաշտոնից:
- 4) Տղան լավագույն գծերը ժառանգել եր հորից:

60 Ո՞ր նախադասության մեջ համաձայնության սխալ կա:

- 1) Չորքի նիզակների ու մերկ սրերի խիտ անտառը արևի ճառագայթների տակ հուրիբում է:
- 2) Անձրևը, խոնավությունը կարում է մամուռների վրա, ծառերի վրա և քարափների լանջին:
- 3) Ոչ մի առարկություն չկա այդ հարցի վերաբերյալ:
- 4) Նիդեղանդները գտնվում են Եվրոպայի հյուսիսում՝ Սառուցյալ օվկիանոսի ափին:

61 Ո՞ր բարդ ստորադասական նախադասությունն է ճիշտ փոխակերպված պարզի:

- 1) *Ոչ ոք չնկատեց, որ սպարապետը իր զինվորների հետ մոտենում է ամրոցին:*
Ոչ ոք չնկատեց սպարապետին իր զինվորների հետ ամրոցին մոտենալիս:
- 2) *Զարուիին տարիներ առաջ թույլ տված սխալը հիշելիս չէր կարողանում իմքն իրեն ներել:*
Եթե Զարուիին տարիներ առաջ թույլ տված սխալը հիշում էր, չէր կարողանում ինքն իրեն ներել:
- 3) *Մայրս մինչև անգամ պարծեցավ, որ զավակմ իր կամքով ուսումնարան է մտել:*
Մայրս մինչև անգամ պարծեցավ իր կամքով ուսումնարան մտած զավակով:
- 4) *Զնայած մենք մշտապես դատապարտում ենք սուտը, երբեք չենք խորշում օգտվել նրա ծառայություններից:*
Զնայած մեր՝ սուտը մշտապես դատապարտելուն՝ երբեք չենք խորշում օգտվել նրա ծառայություններից:

62 Տրված նախադասություններից որո՞ւմ բաղադրյալ ստորոգյալ չկա:

- 1) Հենց սա է այն տղան, որ այդքան աղմուկ է հանել:
- 2) Մոտ էր այն օրը, երբ գործերս ավարտին պիտի հասցնեի:
- 3) Բաճկոնս փոքր-ինչ մեծ էր, ու ես նեղվում էի:
- 4) Երկու ժամ այդպես քարացել էի՝ ճոճաթողի մեջ կծկված:

63

Ո՞ր տարբերակում են ճիշտ նշված բոլոր այն թվերը, որոնց տեղում ստորակետ պիտի դրվի:

Սուսզին տղամարդը կարծահասակ էր(1) մաշկը բրոնզագույն: Մյուսը(2) բարձրահասակ էր հազին կիսաքն վերնաշապիկ(3) սև բեղ-մորուքով: Դահլիճում նստած(4) նրանք հետևում էին անցուղարձին: Որոտում է նվազը(5) թնդում զիսին որ հուրիրում է(6) սափորների մեջ(7) և մի աղջիկ գեղեցկադեմ երկար վարսերով(8) պարում է ինքնամոռաց: Ապա կանգ է առնում(9) ամրողջովին բոց ու կրակ դարձած:

- 1) 2, 3, 4, 5, 8
- 2) 2, 3, 6, 7, 9
- 3) 1, 5, 7, 8, 9
- 4) 1, 3, 5, 7, 8

64

Անուղղակի խոսքի փոխակերպման ո՞ր տարբերակն է ճիշտ:

Կարենը քեզ ասաց, թե դու չէիր կարող արդյոք քո խնդիրները ընտանիքին անդամների հետ լուծել, հետո ավելացրեց, թե քո ամեն մի քայլի մասին արդյոք պետք է ամենքն իմանային:

- 1) - Դու չէի՞ր կարող քո խնդիրները ընտանիքին անդամների հետ լուծել,- ասաց Կարենը քեզ, հետո ավելացրեց,- ամեն մի քայլի մասին ամենքը պետք է իմանայի՞ն:
- 2) Կարենը քեզ ասաց, հետո ավելացրեց.
- Դու չէի՞ր կարող քո խնդիրները ընտանիքին անդամների հետ լուծել,- ամեն մի քայլի մասին ամենքը պետք է իմանայի՞ն:
- 3) - Դու չէի՞ր կարող քո խնդիրները ընտանիքին անդամների հետ լուծել,- ասաց Կարենը քեզ, հետո ավելացրեց,- ամեն մի քայլի մասին ամենքը պետք է իմանայի՞ն:
- 4) - Դու չէի՞ր կարող քո խնդիրները ընտանիքին անդամների հետ լուծել,- ասաց Կարենը քեզ, հետո ավելացրեց, թե քո ամեն մի քայլի մասին պետք է ամենքս իմանայի՞նք:

65

Ո՞ր հատվածը Հ. Թումանյանի «Թմմկարերի առումը» պոեմից չէ:

- 1) Պտույտ է գալի չքնաղ տիրուիին,
Անցնում է, հսկում սեղաններն ամեն,
Հորդորում, խնդրում, որ ուրախ լինին,
Որ լիքն ու առատ բաժակներ քամեն:
- 2) Աշխարհքում հաստատ չկա ոչ մի քան,
Ու մի՛ հավատալ երբեք ոչ մեկին.
Ոչ բախտի, փառքի, ոչ մեծ հաղթության,
Ոչ սիրած կնկա տված բաժակին:
- 3) Խարխուլ մակույկով հանձնվիր ծովին, քան թե հավատա կնոջ երդումին.
Նա՝ կավատ, վարար, մի չքնաղ դժոխք, նրա բերանով իրիսն է խոսում:
- 4) Ու կովի դաշտում շահի առաջին
Արին մի անգամ գովքը սիրունի.
Նրան՝ իր տեսքով, հասակով, ասին,
Չի հասնի չքնաղ հուրին իրանի:

66 Տրված հատվածը Գ. Զոհրապի ո՞ր նորավեպից է:

«Կը սիրե՞ր արդյոք այն երիտասարդը, որ իր ամուսինը եղած էր. այն կույր ու անտունն հնազանդության մեջ, որ հայուհիներու բոլոր կյանքը կը կազմե այդ կողմերը»:

- 1) «Զարուղոն»
- 2) «Այրին»
- 3) «Ճիտին պարտքը»
- 4) «Այինկա»

67 Տրվածներից որո՞նք են ստորադասական շաղկապ:

1. նույնպես, 2. իսկ, 3. որովհետև, 4. եթե, 5. սակայն, 6. թեպետ, 7. քանի որ, 8. որպեսզի

68 Ո՞ր նախադասություններում է ընդգծվածը բուն բացահայտիչ (նախադասությունները կետադրված չեն):

1. Նրան ժողովրդի կողմից սիրված ու գնահատված անձնվեր **գորավարին** չգնահատեց նենգ արքան:
2. Քարայրում **պատի տակ** երկու կմախք կար:
3. Մեծ երայրս **Հակոբը** բարկացած լոեցրեց Լևոնին:
4. **Որպես Լաերտի որդին որպես Ուլիս մի** թռած և հող և տուն Անցա ծովեր ու ցամաքներ ես:
5. Դա մի քարայր էր **փորված դեռևս վաղնջական ժամանակներում**:

69 Ո՞ր մտքերն են հակասում տեքստի բովանդակությանը կամ **չեն բխում նրանից**:

Հիմա աշխարհի յոթ երաշալիքներից մեկը Ալեքսանդրիայի հիասքանչ փարոսն է: Այն կառուցվել է Պտղոմեոս թագավորի օրոր: Վերջինն պատվիրել էր միայն իր անունը գրել փարոսի վրա, իմշր պիտի վկայեր այն մասին, որ հենց իմքն է երաշալիքի ստեղծողը: Սակայն նախազծող և ճարտարապետ Սոստրատեսը այս անարդարությանը չի հաշտվում և դիմում է խորամանկության: Մարմարի վրա քանդակում է նախ իր անունը՝ կոթողի վրա գրելով. «Կինզացի Սոստրատես այս նվիրում է վրկարար աստվածներին՝ ի սեր ծովագնացների»: Հետո այս գրվածքը ծեփում է բարակ շերտով, ապա վրայից գրում է արքայի անունը՝ համոզված լինելով, որ ամենակարող ժամանակը ծեփը կպոկի երևան համելով իր անունը, և աշխարհին հայտնի կրառնա, թե ով է կոթողի իսկական ստեղծողը: Այդպես էլ լինում է. որոշ ժամանակ անց ծեփը պոկվում է, և ի հայտ է զալիս Սոստրատեսի անունը:

Այս երաշագեղ կոթողը մոտ յոթ հարյուր տարի դիմացել է մի շարք աղետների, լրջութեն վնասվել, բայց մնացել է կանգուն: Իսկ 14-րդ դարի հումկու երկրաշարժից վերջնականապես կործանվել է:

1. Սոստրատեսը հույս ուներ, որ ծեփը թափվելուց հետո գիտնականները կկարողանան վերծանել իր գրվածքը:
2. Փարոսի գոյության մոտ յոթ դարերի ընթացքում միայն մեկ երկրաշարժ է տեսի ունեցել, որն էլ դարձել է կոթողի կործանման պատճառ:
3. 14-րդ դարի հումկու երկրաշարժից անմիջապես հետո հայտնի է դառնում փարոսի իրական ստեղծողի անունը:
4. Սոստրատեսը Պտղոմեոսի պահանջով գրում է, որ փարոսը նվիրում է վրկարար աստվածներին՝ ի սեր ծովագնացների:
5. Սոստրատեսը թագավորի անունը գրում է մարմարի վրայի գրվածքը ծածկած նոր շերտի վրա:

70

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել **Ճիշտ է, Միսալ է, Չգիտեմ** տարրերակներից որևէ մեկը:

1. Գրաբարյան **Ճ** վերջնահնչյունը վերականգնվում է միայն հոգնակի կազմելիս:
2. **Ա** հոդակապը բառակազմական մասնիկի դեր ունի:
3. Վերջավորություններ են միայն հոլովական մասնիկները:
4. Բառի հիմնական իմաստը արտահայտում է արմատը, որը բառակազմորեն անբաժանելի է:
5. Բառերում ածանցից առաջ ընկած մասը կոչվում է հիմք:
6. Ածանցները և վերջավորությունները փոխում են բառի իմաստը: